

Josep Pallàs i Carrera Bomber del GRAF de Lleida supervivent de l'incendi d'Horta de Sant Joan

“La ferida d'Horta de Sant Joan encara és oberta”

DOCUMENTAL • Els bombers que van participar en l'extinció del tràgic incendi que va cremar a Horta de Sant Joan el 2009 expliquen les lliçons que n'han tret en un documental que emet TV3 aquest vespre **RETRETS** • Josep Pallàs, bomber del GRAF de Lleida que va sobreviure, lamenta que els debats posteriors a l'accident dividissin i qüestionessin els bombers

David Marin
BARCELONA

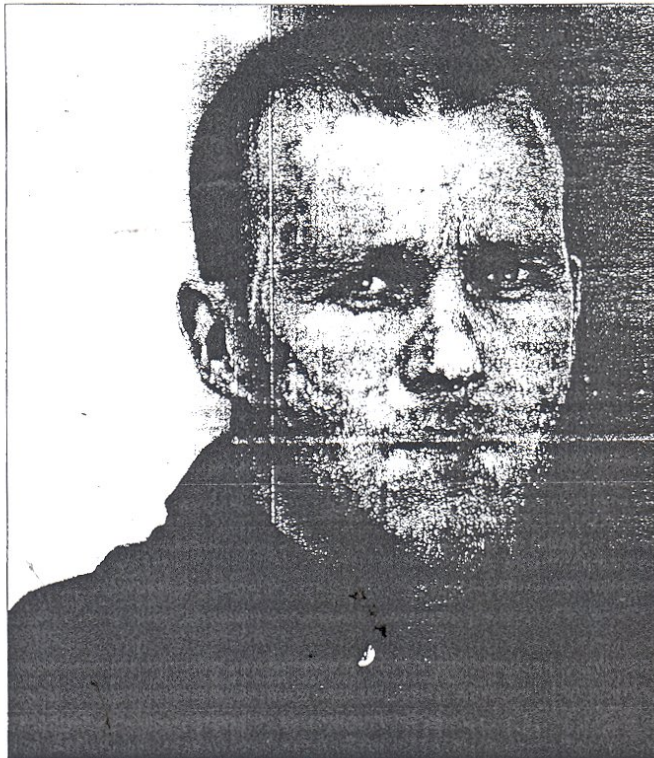
Televisió de Catalunya emet aquest vespre a l'espai *Sense ficció* el documental *El gran silenci*, en què s'analiza l'incendi del 2009 a Horta de Sant Joan, durant el qual van morir cinc bombers del grup d'acció forestal (GRAF) de Lleida i es dona veu als bombers que hi van intervenir. Josep Pallàs, únic supervivent del grup de sis bombers del GRAF de Lleida que van quedar atrapats en una llengua de foc, ha estat un dels impulsors del projecte.

Per què un documental?

Ara fa dos anys vaig deixar per fi d'anar a l'hospital. A més de tornar a la feina, tenia la necessitat d'ordenar el que havia passat. Em vaig envoltar de persones que em donaven confiança per analitzar-ho, ho vam fer, i al final vam decidir que seria bo explicar-ho. Primer vam pensar en un llibre. Vam contactar amb el periodista Josep Maria Flores, que havia seguit el cas i entenia molt bé el que havia passat, i al final va sortir també la idea d'un documental, que permet arribar a més gent. Crec que Josep Maria Flores i el realitzador, Carles Caparrós, i tot l'equip han fet una gran feina, amb molta sensibilitat amb els familiars i amb el col·lectiu de bombers.

Quin és el missatge que heu volgut donar?

Després d'una tragèdia tothom busca culpables, i això és un procés normal. Però, en aquest cas, es va generar un debat en l'àmbit polític i mediàtic molt negatiu, es van dir coses molts greus dels bombers que ens van fer molt de mal a tots, i a més partien d'un desconeixement total de les feines d'extinció. Jo he intentat aparcar la paraula culpabilitat i després d'analitzar-ho tot i amb la gent que més en sap, com ara el Marc Castellnou [cap del GRAF, també testimoni al documental] i molts al-

Josep Pallàs, fotografiat ahir a Barcelona ■ ANDREU PUIG

tres bombers i experts, hem arribat a la conclusió que va ser una suma de factors els que van portar a l'atrapament de tots els bombers, no només els del GRAF de Lleida. Uns 130 bombers estaven atrapats dins del perímetre. I que fóssim nosaltres, els del GRAF de Lleida, els que tinguéssim l'accident va ser una qüestió de sort. Només que el vent hagués bufat amb un angle una mica diferent, els afectats serien els del GRAF de Barcelona, que estaven a cinquanta metres i tampoc no tenien visibilitat per predir la llengua de foc que pujava. No es pot controlar absolutament tot.

Tothom va actuar com tocava? Sí, evidentment. El que passa és

que, un cop ha passat, tothom és molt espavilat per dir que si s'hagués fet això o allò el desenllaç hauria estat un altre. Però no deixa de ser una falta de respecte. Ara, cinc anys després, hi ha més tranquil·litat perquè aquesta ferida tan oberta, que encara cou, puguem mirar de tancar-la: que ens la puguem explicar els bombers a nosaltres mateixos i també als familiars i al conjunt de la societat i saber per què va passar allò i què podem fer perquè no torni a passar. Que en el futur els fills dels companys tinguin en el documental una bona eina per saber què va passar, en lloc del xou polític i mediàtic que es va muntar.

La política i els mitjans de co-

Josep Pallàs va néixer fa 41 anys a la Pobla de Segur. Va ser l'únic supervivent dels sis bombers del GRAF de Lleida que van quedar atrapats per una llengua de foc el 21 de juliol del 2009 a Horta de Sant Joan. Va rebre cremades en un 70% del seu cos però, després d'una llarga rehabilitació, s'ha reincorporat al cos de bombers i dona suport tècnic al GRAF, als quals pertany, en actuacions sobre el terreny.

lisi de la situació va portar a la decisió de deixar cremar i no posar en risc la vida dels bombers en un incendi que seria difícilment controlable, fins a poder-lo atacar un cop es tingués capacitat suficient i segura per controlar-lo. És una lliçó d'Horta de Sant Joan. Els pins tornen a brotar. El que cal fer és una bona gestió prèvia del bosc.

Els familiars han estat d'acord a fer-ne un documental?

Sí, vam parlar amb ells i tothom ens animava. Ja n'havíem parlat moltes vegades. El més maco que m'ha passat des de l'accident ha estat el contacte amb els familiars dels meus

Polítics i mitjans van llançar acusacions sense fonament, com a societat van fracassar

Com cal actuar?

La setmana passada a Tivissa en vam veure un exemple: per primer cop es va actuar de manera defensiva i no ofensiva. Era un incendi sense nuclis ni urbanitzacions a prop, amb les pistes forestals molt afectades i els masos ja desallotjats. L'anà-

companys, poder estar al seu costat, perquè també crec que en el seu moment no els vam saber acompanyar, ni com a col·lectiu de bombers ni com a polítics ni els mitjans.

Podria estar de baixa permanent per les ferides, però s'ha reincorporat al servei. Això és vocació.

Són moltes coses. És la necessitat de tornar el que han fet per tu, d'estar al costat dels companys. I també, en un aspecte personal, de tornar a caminar cap a la normalització. Crec que és el que he de fer. Però, sobretot, vull estar al costat dels que més han estat al meu costat en tot aquest temps: els bombers. ■